

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. M. IR ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2019 m. rugsėjo 18 d. Nr. 242-368
Vilnius

Lietuvos bankas gavo R. M. kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. balandžio 28 d. Kaune, Ignalinos g. ir Gaidžiūnų g. sankryžoje, įvyko eismo įvykis, kurio metu pareiškėjo vairuojamas automobilis „BMW 328“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – automobilis „BMW“) susidūrė su S. A. vairuojamu automobiliu „Renault Laguna“ (toliau – automobilis „Renault“) (toliau – įvykis). Tarp pareiškėjo ir S. A. ginčo dėl eismo įvykio aplinkybių nebuvo, S. A. pripažino savo kaltę, todėl eismo įvykio dalyviai užpildė eismo įvykio deklaraciją. Pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 dalimi, kreipėsi į draudiką dėl žalos atlyginimo.

Draudikas nusprendė atsisakyti mokėti draudimo išmoką pareiškėjui, savo sprendimą grindė tuo, kad pareiškėjui priklausantis automobilis buvo sugadintas ne vairuotojų nurodomomis, o kitomis aplinkybėmis. Draudikas sprendimą atsisakyti mokėti pareiškėjo prašomą draudimo išmoką grindė 2019 m. birželio 5 d. V. M. sudaryta Eksperto išvada Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – Eksperto išvada), kurioje nurodyta, kad automobiliai tarpusavyje kontaktavo, tačiau ne vairuotojų nurodytomis aplinkybėmis, taip pat dalis transporto priemonių sugadinimų yra nesuderinami tarpusavyje. Pareiškėjas su šiuo draudiko sprendimu nesutiko, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas nurodė nesutinkantis su draudiko sprendimu. Pareiškėjo teigimu, draudikui kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui „BMW“ padarytą žalą, jei ši žala atsirado kaip įvykio padarinys ir yra nustatytos kitos sąlygos, lemiančios minėtos transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę. Pareiškėjo manymu, siekdamas pagrįsti ir įrodyti faktą, kad įvykis nėra draudžiamasis, draudikas remiasi tik Eksperto išvada, tačiau joje tėra išdėstyti faktai, o nėra nurodomos bei detalizuojamos konkrečių automobilių susidūrimo aplinkybės. Pareiškėjo teigimu, Eksperto išvadoje teigiama, kad „esminių automobilio „BMW“ priekinės dešinės pusės ir dešinių durelių pažeidimų negalima paaiškinti kontaktu su automobiliu „Renault“, tačiau nenurodyta, dėl kokių priežasčių negalima susieti šių pažeidimų. Pareiškėjas pažymi ir tai, kad Eksperto išvadoje nėra detalizuojama, kokiomis aplinkybėmis, jei ne pareiškėjo nurodomomis, įvyko įvykis. Eksperto išvadoje visiškai nėra paaiškinta, koks buvo nustatytas automobilių kontaktavimo mechanizmas, nors joje yra teigiama, kad „automobilių sugadinimai galimai suderinami tarpusavyje“, t. y. iš to neaišku, ar jie suderinami ir, jei taip tai, kaip ir kiek suderinami. Dėl šios priežasties, pareiškėjo teigimu, susidaro įspūdis, kad Eksperto išvada nei paneigia, nei patvirtina tam tikrų aplinkybių buvimą ar nebuvimą. Taip pat, pareiškėjo nuomone, visiškai nėra aišku, kokiais duomenimis remdamasis ekspertas bandė atkurti įvykį, kokia yra įvykio schema, automobilių važiuojimo trajektorijos, greičiai ir panašiai, todėl šis įrodymas turi būti vertinamas prieštarinčiai ir juo negali būti remiamasi priimanč sprendimą.

Pareiškėjas kreipimesi į Lietuvos banką teigė nesuprantantis, kodėl Eksperto išvadoje yra nurodoma, kad automobilio „Renault“ vairuotojas pateikė parodymus, kad prieš susidurdamas su pareiškėjo automobiliu suko į dešinę. Pareiškėjo teigimu, eismo įvykio deklaracijoje yra aiškiai nurodyta, kad automobilio „Renault“ vairuotojas, važiuodamas

šalutiniu keliu, nesuteikė pirmenybės teisės, o tai tik patvirtina, kad jis suko į kairę. Be to, pareiškėjas pažymi, kad draudikas nėra pateikęs jokių duomenų, kad įvykis buvo inscenizuotas, nėra įrodytas sukčiavimo faktas ir pareiškėjo kaltė bei tyčia dėl melagingų įvykio aplinkybių nurodymo eismo įvykio deklaracijoje. Pareiškėjo manymu, draudikas vengia mokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal nepriklausomų turto vertintojų ataskaitą, nes tik gavęs ataskaitą kreipėsi į ekspertą dėl išvados. Pareiškėjo teigimu, šios aplinkybės taip pat patvirtina, kad draudikas nepagrįstai siekia bet koku būdu įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Taigi, pareiškėjo nuomone, nors draudikas ir nurodo, kad tyrė aplinkybes, kurios buvo būtinos draudžiamojo įvykio faktui nustatyti, tačiau jokių pagrįstų ir neginčijamų įrodymų, patvirtinančių draudžiamojo įvykio fakto nebuvimą, pareiškėjui nepateikė. Dėl šios priežasties pareiškėjas prašo Lietuvos banko rekomenduoti draudikui pripažinti įvykį draudžiamuoju, išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal pareiškėjo pateiktą nepriklausomo turto vertintojo ataskaitą, ir atlyginti pareiškėjo patirtas turto vertintojo samdymo išlaidas.

Atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjo reikalavimais ir prašo juos atmesti, nes, siekdamas visapusiškai iširti įvykio priežastis, draudikas kreipėsi į UAB „Impulsana“ dėl papildomos eksperto išvados. Draudikas paaiškino, kad Eksperto išvados pirmosiose dalyse yra apibendrinamas įvykio kilimo, pasekmių bei automobilių sugadinimo mechanizmas, o paskutinėje dalyje paneigiami automobilio „Renault“ vairuotojo 2019 m. gegužės 29 d. draudikui pateikti duomenys, kad jis bandė išvengti susidūrimo, stabdė ir vairą suko į dešinę. Draudiko teigimu, Eksperto išvadoje pateikti duomenys pagrindžia, kad per susidūrimą automobilio „Renault“ ratai buvo pasukti į kairę ir automobilio „Renault“ greitis buvo vos didesnis už automobilio „BMW“. Taip pat, draudiko teigimu, Eksperto išvadoje nurodyta, kad tokie transporto priemonių sugadinimai galėjo atsirasti, kai automobilis „BMW“ stovėjo, o automobilis „Renault“ pasuktais į kairę ratais judėjo link automobilio „BMW“. Kadangi vairuotojai nebandė išvengti susidūrimo, draudikas priėmė sprendimą pripažinti įvykį nedraudžiamuoju ir atsisakė mokėti draudimo išmoką.

Draudikas taip pat nurodo, kad atlikus tyrimą buvo nustatyta, kad automobilio „Renault“ vairuotojo pateikti parodymai, kad prieš susidurdamas su automobiliu „BMW“ jis suko į dešinę, yra neįtikinami, nes prieštarauja pagal objektyvius požymius nustatytam automobilių susidūrimo mechanizmui, todėl laikytina, kad eismo įvykio dalyviai elgėsi nesąžiningai ir bandė suklaidinti draudiką. Draudikas teigia iš surinktos informacijos nustatęs, kad eismo įvykis įvyko ne tomis aplinkybėmis, kurios buvo nurodytos eismo įvykio dalyvių, todėl mano, kad jam nekyla pareiga pareiškėjui išmokėti draudimo išmoką.

Papildomuose paaiškinimuose pareiškėjas nurodė, kad Eksperto išvada turi būti vertinama kritiškai, nes eksperto tyrimas buvo atliktas remiantis tik nuotraukomis ir rašytine medžiaga, t. y. realiai neapžiūrėjus transporto priemonės. Pareiškėjo teigimu, dėl ekspertizės akto vertinimo kasacinis teismas yra suformavęs aiškiają teisės aiškinimo praktiką: konkretūs faktiniai duomenys, gauti ekspertinio tyrimo metu, gali būti paneigti, jeigu yra duomenų dėl jų nepagrįstumo, nepatikimumo ar kitokio ydingumo. Pareiškėjo nuomone, Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad Eksperto išvada prieštarauja kitiems įrodymams (eismo įvykio deklaracijai, eismo įvykio dalyvių paaiškinimams, automobilių sugadinimo pobūdžiui ir pan.). Pareiškėjas teigia, kad Eksperto išvadoje nurodyta, kad automobiliai buvo apgadinti kitomis aplinkybėmis, nei nurodė eismo įvykio dalyviai eismo įvykio deklaracijoje, tačiau Eksperto išvados 2.3 ir 2.4 papunkčiuose eksperto aiškinami automobilių susidūrimo mechanizmai patvirtina, kad automobilių sugadinimai atsirado susidūrus minėtiems automobiliams, o rašytinių įrodymų, kad automobilių sugadinimai buvo padaryti iki įvykio, nėra.

Pareiškėjo teigimu, draudikas klaidingai ir melagingai nurodo, kad automobilio „Renault“ vairuotojas prieš susidurdamas su pareiškėjo automobiliu suko į dešinę, nes tokių parodymų automobilio vairuotojas nedavė. Automobilio „Renault“ vairuotojas eismo įvykio deklaracijoje nurodė sukęs į kairę, o ne į dešinę. Pareiškėjo nuomone, „nors ir automobilio „Renault“ vairuotojas, vėliau duodamas paaiškinimus, ir nurodė, kad siekdamas išvengti susidūrimo suko į dešinę ir stabdė, tačiau šiuos pareiškėjo veiksmus reikėtų vertinti tik po to, kai jis jau buvo atlikęs manevrą į kairę.“ Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas mano, kad yra įrodytos visos civilinės atsakomybės kilimo sąlygos, o draudiko pateikta Eksperto išvada nepaneigia eismo įvykio fakto, todėl galima daryti išvadą, kad draudikas neįrodė, jog pareiškėjas siekė neteisėtai gauti draudimo išmoką.

K o n s t a t u o j a m a :

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo patirtus nuostolius dėl 2019 m. balandžio 28 d. eismo įvykyje padarytų sugadinimų.

TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumą, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas, pagrindus ir bendruosius žalos atlyginimo principus nustato Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (toliau – CK). Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus (CK 6.246 straipsnis), žalą (CK 6.249 straipsnis), priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos (CK 6.247 straipsnis) ir kaltę (CK 6.248 straipsnis).

Draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką kyla ne dėl bet kurio įvykio, o tik dėl tokio, dėl kurio atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalis, 3 straipsnio 1 dalis, 16 straipsnio 1 dalis). Taigi, pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui „BMW“ dėl 2019 m. balandžio 28 d. eismo įvykio padarytą žalą, draudikui kiltų, jei atsirado kaip įvykio padarinys, taip pat būtų nustatytos kitos sąlygos kilti transporto priemonės valdytojo civilinei atsakomybei ir kai tokios aplinkybės yra pagrįstos įrodymais.

Pagal Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalies 1 punktą, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos, neįsitikinęs draudžiamąjį įvykio buvimu. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 17 punkte draudžiamąjį įvykio fakto egzistavimas taip pat įvardijamas kaip viena iš būtinųjų sąlygų, įgyvendinant nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimą teisę į draudimo išmokos mokėjimą. Pagal Taisyklių 38 punktą, draudikas priima sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, atsižvelgdamas į dokumentus ir informaciją, įrodančius draudžiamąjį įvykio faktą. Taisyklių 47 punkte nustatyta, kad draudimo išmoka mokama, kai nustatomas atsakingas dėl žalos padarymo asmuo (nesant TPVCAPDĮ nurodytų išimčių), draudžiamąjį įvykio faktas, aplinkybės ir žalos dydis. Remiantis nurodytomis teisės aktų nuostatomis, darytina išvada, kad draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjį įvykio fakto nustatymu.

Siekdamas pagrįsti teiginį, kad nebuvo draudžiamąjį įvykio, draudikas vadovaujasi Eksperto išvada: „2019 m. balandžio 28 d. eismo įvykio deklaracijoje yra įtvirtinta, kad eismo įvykis įvykis dėl automobilio „Renault“ vairuotojo kaltės, kuris įvažiuojant iš šalutinio kelio į sankryžą su pagrindiniu keliu, susidūrė su šiuo keliu važiuoju automobiliu „BMW“. Šioje deklaracijoje automobilio „BMW“ (eismo įvykio deklaracijoje pažymėtas raide „A“) sugadinimai pažymėti dešiniame šone ir detalizuoti sekančiai „dešinys šonas.“ Automobilio „Renault“ (eismo įvykio deklaracijoje pažymėtas raide „B“) sugadinimai nepažymėti, tačiau detalizuoti taip „kairė pusė“.“ Automobilį „Renault“ vairavęs S. A. 2019 m. gegužės 29 d. Anketoje eismo įvykio dalyviui nurodė, kad automobilis „Renault“ eismo įvykio metu važiuo 35–45 km/h greičiu, o automobilis „BMW“ – apie 30 km/h greičiu. Pamatęs, kad gresia susidūrimas su kitu automobiliu, automobilio „Renault“ vairuotojas bandė išvengti susidūrimo, stabdė ir suko vairą į dešinę. Pareiškėjas teigia tiksliai nepamenantis, koku greičiu važiuo, maždaug 40 km/h, tačiau net nenumano, koku greičiu važiuo kitas automobilis. Taip pat pareiškėjas tvirtina nematęs automobilio „Renault“, todėl nesiėmęs jokių veiksmų.

Atsižvelgdamas į vairuotojų nurodytas eismo įvykio aplinkybes, ekspertas V. M. atliko ekspertinį tyrimą ir nustatė, kad automobiliai „BMW“ ir „Renault“ tarpusavyje kontaktavo. Tačiau ekspertas, gretindamas nuotraukose matomus transporto priemonių sugadinimus,

nustatė, kad „apibendrinat automobilio „BMW“ pažeidimų bei susidariusių pėdsakų analizę, pagal jų išsidėstymą ir susidarymo kryptis yra pagrindas teigti, kad jie susidarė kelių slystančių kontaktų metu: automobilio „BMW“ sugadinimai, kurie išsidėstę ant priekinio bamperio apdailos priekinės dešinės pusės ir toliau besitęsia ant abiejų dešinės pusės dūrelių ir kurių susidarymo kryptis – link automobilio galo, paaiškinami vienu slystančiu kontaktu, kurio pradžioje judėjęs pirmyn didesniu greičiu automobilis „BMW“ priekinio bamperio priekine dešine puse, priekinio sparno priekine dalimi slystamai kontaktavo su standžiu vertikaliu objektu, turėjusiu vertikalių lygų paviršių 40-65 cm aukštyje, toliau vyko šio objekto nenutrūkstantis slystantis kontaktas su abejomis dešinės pusės dūrelėmis. *Šių automobilio „BMW“ sugadinimų susidarymo negalima paaiškinti kontaktu su automobiliu „Renault“, nes šie automobilio kairio šono paviršiai, apgadinti 40-65 cm aukštyje, nėra glotnūs ir nėra lokalizuoti vertikaloje lygioje plokštumoje.*“ Taip pat ekspertas nurodė, kad „automobilio „BMW“ dešinio šono dūrelių paviršiuose yra kryptimi link šio automobilio priekio susiformavusių pažeidimų/pėdsakų ir jų susidarymas paaiškinamas slystančiu kontaktu su automobilio „Renault“ kairio šono detalėmis.“

Eksperto išvadoje taip pat teigiama, kad „pirminio kontakto metu automobilis „Renault“ priekinio bamperio kairiu šonu slystamai kontaktavo su automobilio „BMW“ užpakalinio bamperio dešiniu šonu. *Ant automobilio „BMW“ priekinio dešinio bamperio rato ratlankio esantys pėdsakai nurodo, kad jų susidarymo metu šis automobilis stovėjo.* [...] Daugybiniai kreivalinijiniai tarpusavyje lygiagretūs pėdsakai ant automobilio „BMW“ dūrelių galinės apatinės dalies bei abiejų dūrelių apačioje susidarė dėl to, kad automobilio „Renault“ priekiniai ratai buvo pasukti į kairę ir todėl šio automobilio priekinio kairio rato padanga turėjo tiesioginį kontaktą su šių dūrelių apatiniu kraštu, šis kontaktas vyko iki pat priekinių dūrelių priekinio krašto. Sprendžiant pagal šių susidariusių pėdsakų formą, automobilio „Renault“ greitis buvo vos didesnis, nei automobilio „BMW“, nes judėjęs nedideliu greičiu automobilis „Renault“ slystamai kontaktuodamas stūmė stovėjusį automobilį „BMW“. [...] Automobilio „Renault“ užpakalinių kairių dūrelių, užpakalinio kairio sparno priekinės dalies ir užpakalinio bamperio kairio šono pažeidimai galėjo susidaryti kontaktuojant su automobilio „BMW“ priekinio bamperio dešiniu šonu. *Kad įvyktų toks kontaktas, automobilio „Renault“ priekiniai ratai turėjo būti pasukti į kairę.* Esant pasuktam nedideliu kampu į kairę automobiliui „Renault“ automobilio „BMW“ atžvilgiu, tolesnio automobilio „Renault“ judėjimo metu galėjo įvykti jo užpakalinio kairio rato padangos kontaktas su automobilio „BMW“ priekinio bamperio dešinio šono apdaila, kas paaiškina tamsių užnešimų susidarymą ant šio bamperio kampinės dalies.“

Atsižvelgdamas į visas pirmiau nurodytas aplinkybes, ekspertas konstatavo, kad „užfiksuoti automobilių „Renault“ ir „BMW“ sugadinimai tarpusavyje suderinami sąlyginai. Tam tikri automobilių „Renault“ ir „BMW“ sugadinimai tarpusavyje galimai atitinka ir jų susidarymas paaiškinamas tokiu mechanizmu, kai judėjęs nedideliu greičiu automobilis „Renault“ su išsuktais į kairę (link stovėjusio automobilio „BMW“ dešinio šono“) priekiniais ratais, slystamai kontaktavo su automobilio „BMW“ dešinio šono detalėmis.“ Taip pat ekspertas išvadoje nurodė, kad „esminių automobilio „BMW“ priekinės dešinės pusės ir dešinių dūrelių pažeidimų negalima paaiškinti kontaktu su automobilio „Renault“. Galimai suderinami tarpusavyje automobilių „Renault“ ir „BMW“ sugadinimai susidarė esant sąlygomis, aptartos 2.4 papunktyje, t. y. kitomis aplinkybėmis, nei tai nurodė 2019-04-28 deklaruoto eismo įvykio dalyviai. Automobilio „Renault“ vairuotojo parodymai, kad prieš kontaktą su automobilio „BMW“ jis suko į dešinę, yra neįtikėtini, nes prieštarauja nustatytam pagal objektyvius požymius šių automobilių kontaktavimo mechanizmui.“

Iš byloje esančių duomenų matyti, kad pareiškėjas nuolat akcentuoja tai, kad Eksperto išvadą sudaręs V. M. nėra tas kompetentingas asmuo, kuris gali išduoti dokumentus, patvirtinančius eismo įvykio aplinkybes. Tačiau pažymėtina, kad kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, jog kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai, ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonių dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (LAT 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015). Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu jos duomenys neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu eksperto išvados duomenys, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Nors pareiškėjas teigia, kad Eksperto išvada yra netinkamas įrodymas, tačiau nepateikia

jokių ši savo teiginį pagrindžiančių faktinių duomenų. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad Eksperto išvados duomenys išplaukia iš tyrimo eigos, ekspertas vertino visas pareiškėjo ir S. A. draudikui nurodytas eismo įvykio faktines aplinkybes. Eksperto išvada parengta tiksliai nustačius sugadinimų pobūdį ir mastą. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad objektyviais įrodymais nepagrįsti pareiškėjo paaiškinimai apie Eksperto išvados duomenų nepatikimumą negali paneigti Eksperto išvados. Kadangi Lietuvos bankui nebuvo pateikta Eksperto išvados duomenis paneigiančių objektyvių įrodymų, darytina išvada, kad draudiko surinkti faktiniai duomenys nesudaro pagrindo abejoti eismo įvykio aplinkybių tyrimo eksperto padarytomis išvadomis.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes dėl draudimo sutartyje įtvirtintų draudėjo pareigų vykdymo, pažymėtina tai, kad kasacinis teismas yra ne kartą konstatavęs, jog draudimo sutartis yra fiduciarinė, t. y. grindžiama jos šalių didžiausio tarpusavio pasitikėjimo principu (lot. *uberrimae fidei*); dėl to šalys privalo būti viena kitai absoliučiai atviros ir atskleisti viena kitai visą informaciją, kuri gali būti reikšminga šiai sutarčiai sudaryti bei jos sąlygoms nustatyti ir vykdyti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2001 m. birželio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-7-397/2001; 2008 m. lapkričio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-518/2008; kt.). Draudimo santykių ypatumai lemia šių santykių dalyvių pareigą ypač glaudžiai bendradarbiauti ir kooperuotis, padedant įgyvendinti vienas kitam savo teises bei vykdyti pareigas (CK 6.38 straipsnio 3 dalis).

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad eksperto nustatytos aplinkybės iš esmės skiriasi nuo eismo įvykio dalyvių paaiškinimų, t. y. iš esmės skiriasi informacija apie eismo įvykio aplinkybes – dėl susiduriant automobiliams buvusio greičio (eismo įvykio dalyviai nurodė, kad automobilis „BMW“ judėjo apie 30–40 km/h greičiu, o Eksperto išvadoje nurodyta, kad automobilis stovėjo) ir dėl automobilių judėjimo trajektorijos (už eismo įvykį atsakingas asmuo nurodė, kad, pamatęs, kad gresia susidūrimas su kitu automobiliu, suko į dešinę ir stabdė, tačiau ekspertas nurodė, kad per susidūrimą automobilis suko į kairę, t. y. link automobilio „BMW“ ir judėjo nedideliu greičiu). Be to, svarbu yra tai, kad Eksperto išvados neatitinkančią informaciją nurodė abu eismo įvykio dalyviai, o ne tik eismo įvykio kaltininkas. Eksperto išvadoje taip pat yra nurodoma, kad dalis automobilio „BMW“ sugadinimų neatitinka nustatyto transporto priemonių susidūrimo mechanizmo (Eksperto išvados 2.3.1 papunktis). Darytina išvada, kad pareiškėjas nesilaikė teisės aktuose ir teismų praktikoje įtvirtintos bendradarbiavimo pareigos ir draudikui pateikė klaidinančią informaciją apie aplinkybes, reikšmingas draudžiamojo įvykio faktui patvirtinti.

Kadangi draudikas Lietuvos bankui pateikė Eksperto išvadą, kurioje aiškiai nurodyta, kad eismo įvykis įvyko ne vairuotojų nurodytomis aplinkybėmis ir kad dalis automobilių sugadinimų yra tarpusavyje nesuderinami, taip pat įvertinus faktą, kad Eksperto išvada nebuvo paneigta objektyviais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas pagrindė savo sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo 2019 m. balandžio 28 d. patirtus nuostolius. Kadangi Eksperto išvados duomenys patvirtina, kad dalis abiejų transporto priemonių sugadinimų atsirado kitomis, nei eismo įvykio dalyviai nurodo, aplinkybėmis ir kad eismo įvykio aplinkybės buvo ne tokios, kaip nurodo pareiškėjas (automobilių greitis, sugadinimai ir pats susidūrimo mechanizmas buvo kitokie), remiantis TPVCAPDĮ 2 straipsnio 3 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, automobiliui „BMW“ padaryta žala negali būti vertinama kaip 2019 m. balandžio 28 d. eismo įvykio padarinys, o tai suponuoja išvadą, kad įvykis negali būti pripažintas draudžiamuoju. Nesant nustatyto draudžiamojo įvykio, neatsiranda draudiko prievolė išmokėti draudimo išmoką (CK 6.987 straipsnis). Konstatuotų aplinkybių kontekste taip pat pažymėtina ir tai, kad nustačius, jog draudikas 2019 m. balandžio 29 d. eismo įvykį pagrįstai pripažino nedraudžiamuoju, pareiškėjo pateikti reikalavimai išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal nepriklausomų turto vertintojų ataskaitą, ir atlyginti nepriklausomų turto vertintojų samdymo išlaidas yra nenagrinėtini.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo R. M. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius